

**Zarządzenie Nr 62/2025
Rektora Akademii Tarnowskiej
z dnia 10 czerwca 2025 r.**

**w sprawie zmiany zarządzenia nr 38/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych
w Tarnowie z dnia 16 maja 2022 roku w sprawie wprowadzenia
„Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla kompleksu budynków
Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie” i zasad jej przestrzegania**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 188), § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W Zarządzeniu nr 38/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 16 maja 2022 roku w sprawie wprowadzenia „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla kompleksu budynków Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie” i zasad jej przestrzegania, wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w tekście zarządzenia zmienia się nazwę Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie na Akademię Tarnowską.
- 2) dodaje się załącznik nr 8.1 pn. PROCEDURA EWAKUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DLA KOMPLEKSU BUDYNKÓW AKADEMII TARNOWSKIEJ w brzmieniu jak załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

**dr hab. Małgorzata Kolpa, prof. Uczelni
Rektor Akademii Tarnowskiej**

**Załącznik
do Zarządzenia nr 62/2025
Rektora Akademii Tarnowskiej
z dnia 10 czerwca 2025 r.**

8.1. PROCEDURA EWAKUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DLA KOMPLEKSU BUDYNKÓW AKADEMII TARNOWSKIEJ

WSTĘP

Jednym z elementów dostępności jest możliwość bezpiecznego i szybkiego opuszczenia budynku/instytucji, także ewakuacji w przypadku sytuacji niebezpiecznej, jaką jest pożar. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w artykule 6 określa, że konieczne jest „zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób”.

Podstawowym aktem prawnym, który omawia sytuację i perspektywę osób z niepełnosprawnościami jest Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych. Jej głównym celem jest ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności przez osoby z niepełnosprawnościami na równi ze wszystkimi innymi obywatelami. Na podstawie Konwencji, wyznaczającej ogólne kierunki, są tworzone przepisy szczegółowe wszystkich państw, które ją podpisały.

Przepisy precyzują wymagania dla budynków, miejsc i sytuacji, w których należy zapewnić dostępność dla wszystkich osób. Dostępność, nie tylko w normalnych warunkach użytkowania obiektu, ale również w trudniejszych warunkach, warunkach zagrożenia.

W przypadku wystąpienia niebezpieczeństwa wszystkie osoby przebywające wewnątrz budynku muszą mieć możliwość bezpiecznej ewakuacji. Zawarte w polskich przepisach wymagania dotyczące ewakuacji nie zawsze jednak precyzują szczegółowe rozwiązania dla osoby z niepełnosprawnościami. Osoby te potrzebują więcej czasu, aby wydostać się z budynku i dostać do miejsca bezpiecznego. Niejednokrotnie nie są w stanie zrobić tego bez wsparcia.

Ustawa o zapewnieniu dostępności wprowadza określenie osoba ze szczególnymi potrzebami. Jest to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Bezpieczeństwo pożarowe i dostępność obiektu są uwzględnione w wymaganiach stawianych przez przepisy europejskie i powtórzonych przez przepisy krajowe. Oznacza to

m.in. zapewnienie możliwości opuszczenia obiektu przez wszystkie osoby znajdujące się wewnątrz lub uratowanie ich w inny sposób.

Ze względu na brak możliwości budowy lub wydzielenia pomieszczenia oczekiwania na ewakuację oznakowano miejsce zbiórki dla osób potrzebujących dodatkowej pomocy/asysty przy ewakuacji poniższym znakiem:

W celu poprawy ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami wyposażono budynki Akademii Tarnowskiej w schodołazy, które służą do bezpiecznej ewakuacji. Rozmieszczenie wózków przedstawia się następująco:

- Budynek A III piętro przy windach – 2 schodołazy
- Budynek C III piętro przy głównej klatce schodowej – 1 schodołaz
- Budynek G III piętro przy windzie – 1 schodołaz

Oznakowanie schodołazu wg wzoru:

W przypadku konieczności pomocy osobom z niepełnosprawnością lub ze szczególnymi potrzebami zalecany jest kontakt z Portiernią w danym budynku w celu wyznaczenia osoby lub osób, które udadzą się do czekających osób. Wyznaczone osoby do ewakuacji i gaszenia pożarów zobowiązane są do sprawdzenia budynku na obecność osób, które potrzebują pomocy w ewakuacji w szczególności wyznaczonych miejsc, gdzie mają zebrać się osoby ze szczególnymi potrzebami.

Lokalizacja	Numer wewnętrzny	Numer telefonu
Portiernia budynek A	620	14 63 16 620
Portiernia budynek B	625	14 63 16 625
Portiernia budynek C	628	14 63 16 628
Portiernia budynek E	700	14 63 10 700
Portiernia budynek G	701	14 63 10 701
Portiernia budynek Domu Studenta	901	14 63 16 901

Postępowanie w trakcie ewakuacji

W trakcie ewakuacji należy postępować zgodnie z zaleceniami instrukcji bezpieczeństwa pożarowego przy uwzględnieniu obecności w budynku osób z niepełnosprawnościami. Osoby odpowiedzialne za ewakuację oraz osoby wyznaczone na ich zastępstwo powinny być odpowiednio przeszkolone i wiedzieć, jak postępować w trakcie ewakuacji, w zależności od rodzaju niepełnosprawności ewakuowanych osób. Należy pamiętać, że w każdym przypadku najważniejsza jest komunikacja, będąca podstawą skutecznego działania.

Z uwagi na fakt, iż w kompleksie budynków Akademii Tarnowskiej mogą znajdować się osoby z ograniczoną możliwością ruchową, wdraża się poniższą procedurę.

Dotyczy między innymi osób:

- niepełnosprawnych ruchowo,
- z dysfunkcjami słuchu,
- z dysfunkcjami wzroku;

Ewakuacja ludzi ze strefy zagrożenia polega na sprawnym opuszczeniu, wyznaczonej przez kierującego działaniem ratowniczym, strefy, przez osoby tam przebywające. Organizacja ewakuacji polega na realizacji zadań w tym zakresie, określonych w instrukcjach postępowania na wypadek zagrożenia dla poszczególnych grup pracowników, przy wykorzystaniu technicznych środków ewakuacji, zgodnie z koncepcją ewakuacji.

ORGANIZACJA EWAKUACJI ZADANIA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW

Akcją ewakuacyjną zarządza Rektor Uczelni, Prorektorzy lub Kanclerz, a w razie jego obecności najbardziej doświadczona i opanowana osoba spośród pracowników.

Obowiązki pracowników w zakresie przeprowadzania akcji ewakuacyjnej:

- podporządkowanie się kierującemu akcją ewakuacyjną (powodzeniu akcji ewakuacyjnej decyduje jej szybkość i sprawność),
- zachować spokój i nie wywoływać paniki wśród ludzi,
- ustalić dokładnie miejsce pożaru, jego rozmiar, drogi rozprzestrzeniania oraz czy istnieje zagrożenie dla życia,
- alarmowania osób i straży pożarnej dokonuje osoba, która pierwsza zauważyła pożar lub inne miejscowe zagrożenie,
- ewakuację rozpocząć od znajdujących się w pomieszczeniach bezpośrednio zagrożonych i na kondygnacji powyżej źródła pożaru,
- ewakuację prowadzić zgodnie ze znakami kierunków ewakuacji,
- w razie odcięcia drogi ewakuacyjnej wykorzystać inną drogę np. w kierunku innego wyjścia na zewnątrz,
- wszystkie osoby, które ewakuowały się z obiektu powinni zgromadzić się w rejonie dla ewakuowanych,
- przy małej ilości personelu pamiętać, że działania ewakuacyjne mają zawsze pierwszeństwo przed działaniami gaśniczymi,
- po przybyciu jednostek straży pożarnej, podporządkować się dowódcy, któremu należy przekazać wszelkie niezbędne informacje,
- decyzją kierującego akcją ewakuacyjną ulokować ludzi w zastępczym obiekcie;

Wyjścia z pomieszczeń biurowych i dydaktycznych prowadzą bezpośrednio na korytarze i dalej, poprzez klatki schodowe do wyjść ewakuacyjnych na przestrzeń zewnętrzną. Z uwagi na specyfikę obiektu przewiduje się przeprowadzenie ewakuacji zorganizowanej dla pracowników Akademii Tarnowskiej i studentów (w tym również osób niepełnosprawnych) oraz osób znajdujących się na terenie Akademii Tarnowskiej.

Jeżeli droga ewakuacyjna jest zadymiona i ewakuujący stwierdza, że nie ma możliwości przejścia, pozostaje ze studentami lub innymi osobami, uszczelnia drzwi (odzieżą itp.), dzwoni do Straży Pożarnej (tel. 112) lub powiadamia krzycząc przez okno, że są uwięzieni.

UWAGA – w przypadku powstania zdarzenia pożarowego lub innego miejscowego zagrożenia, ustala się następujący sposób alarmowania:

Alarm głosem:

Uwaga pożar, proszę opuścić obiekt!

lub

Uwaga, uwaga zarządzam ewakuację!

Prawidłowa ewakuacja wszystkich osób niepełnosprawnych powinna przebiegać w następujący sposób:

- w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tej części obiektu, w której powstał pożar lub te, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia. Wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności powinny być osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach,
- podczas ewakuacji strumień ludzi należy kierować zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne do wyjść ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz, należy jednak pamiętać, żeby wybrać drogę najbezpieczniejszą a nie najkrótszą,
- osoby niepełnosprawne ruchowo oraz z dysfunkcjami wzroku należy ewakuować przenosząc na rękach, krzesłach, wózkach, kocach lub innym sprzęcie przeznaczonym do ewakuacji osób,
- przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia

oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu,

- jeżeli droga ciągami komunikacyjnymi (korytarze, klatki schodowe) może być niebezpieczna z powodu np.: dużego zadymienia lub wysokiej temperatury należy wybrać pomieszczenie do ukrycia się i bezpiecznego poczekania na pomoc straży pożarnej WAŻNE! Podczas szukania schronienia należy zwrócić uwagę na to, co jest za oknami, ponieważ przybyłe służby ratownicze muszą mieć możliwość podjechania pod okna budynku samochodami wyposażonymi w wysokościowy sprzęt ratowniczy, dzięki któremu ewakuacja osoby niepełnosprawnej będzie możliwa.

SPOSOBY KOMUNIKOWANIA SIĘ Z OSOBAMI Z DYSFUNKCJAMI WZROKU

- 1) Podczas ewakuacji, zanim nawiążesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą. Rozpocznij od nawiązania kontaktu słownego. Wymień swoje imię i koniecznie powiedz, co się dzieje.
- 2) Osoby niewidome korzystają ze swoich rąk dla utrzymywania równowagi, więc nie chwytaj jej za rękę, nie szarp, nie łap za łaskę, nie popychaj i nie przesuwaj. Jeśli chcesz taką osobę poprowadzić, zaproponuj jej swoje ramię. Wówczas stanie ona za tobą i chwyci cię dłonią nieco powyżej łokcia. Cztery palce wsunie pomiędzy twoją rękę i tułów, a kciukiem obejmie ramię z zewnątrz. W ten sposób osoba niewidoma będzie mogła doskonale orientować się, jakie ruchy wykonujesz. Pamiętaj, że poruszając się z osobą niewidomą, asystent zawsze i wszędzie idzie pierwszy, a osoba niewidoma pół kroku za nim. Pamiętaj, aby obserwować nie tylko ziemię przed sobą i osobą niewidomą, ale także przestrzeń obejmującą tułów i głowę osoby niewidomej. Chodzi o to, abyście nie zahaczyli o jakiegokolwiek elementy wiszące, stojące, wystające poza obrys budynku, etc. Jeżeli znajdziecie się w ciasnej przestrzeni (np. w wąskich drzwiach), zasygnalizuj to osobie niewidomej słownie oraz przez wysunięcie łokcia w tył. Wówczas osoba niewidoma

schowa się za twoimi plecami i będziecie mogli pokonać drogę „gęsiego”. Idąc, koniecznie

opisuj otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody „w górę”, „w dół”. Jeżeli musicie przejść przez drzwi, osoba niewidoma powinna znaleźć się po stronie zawiasów. Poinformuj odpowiednio wcześniej o takim manewrze i konieczności zmiany trzymanego ramienia. Ty otwierasz drzwi, a osoba niewidoma, zabezpieczając swoją twarz wolną ręką, złapie skrzydło, a następnie sama je zamknie. Osoba niewidoma nie ma potrzeby wieszać się na twoim ramieniu, ani bardzo mocno zaciskać dłoni. Jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny.

Sam okrzyk „uwaga!” nie pozwoli jej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić, czy coś przeskoczyć.

SPOSOBY KOMUNIKOWANIA SIĘ Z OSOBAMI Z DYSFUNKCJAMI SŁUCHU

- 1) Podczas ewakuacji osoby głuche i osoby niedosłyszające będą potrzebowały wsparcia w sytuacji zagrożenia głównie w komunikacji, przekazaniu informacji i sprawdzeniu, czy została zrozumiana. W przypadku osób głuchych czy osób niedosłyszających stosowanie komunikatorów dźwiękowych jest mało skuteczne albo wręcz bezskuteczne.
- 2) Komunikacja z osobami z dysfunkcjami słuchu musi być realizowana za pomocą specjalnych środków powiadamiania o zagrożeniu. W głównej mierze konieczny będzie kontakt osobisty. Jeśli nie potrafimy w żaden inny sposób ostrzec, to chociażby przez napis na kartce.
- 3) Zanim zaczniesz mówić do osoby niesłyszającej lub niedosłyszającej, upewnij się, że na ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia. Mów z twarzą

zwróconą w kierunku rozmówcy. Jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.

SPOSOBY EWAKUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH RUCHOWO I Z DYSFUNCJAMI WZROKU

Przenoszenie ratowanych osób z dysfunkcjami ruchu i w razie potrzeby z dysfunkcjami wzroku (przy dużym zagrożeniu) może się odbyć przy zastosowaniu jednego z poniższych sposobów:

- 1) Ewakuacja poszkodowanego przez dwie osoby przy użyciu noszy.
- 2) Chwyt „kończynowy” - jeden z ratujących chwytą ewakuowanego pod pachy, stojąc od strony jego głowy, a drugi pod kolana, stojąc tyłem do ratowanego. Ewakuowanego wynoszą nogami do przodu.
- 3) Przenoszenie „na stołeczku” - ratownicy odpowiednim uchwytem dłoni tworzą siedzenie z rąk, na których siada ratowany, trzymając ratowników za szyję. Ratownicy lekko zwrócenii do siebie, ukośnie do kierunku ewakuacji, wynoszą ratowanego.
- 4) Przenoszenie „chwytom huśtawkowym” - ratownicy chwytają się za ręce „zewnątrznie”, wkładając je pod siedzenie ratowanego, rękami „wewnętrzny” po wzajemnym uchwycie na wysokości łokcia zabezpieczają ratowanego od tyłu, tworząc wsparcie na wysokości górnej części jego pleców.
- 5) Wynoszenie osób przy zastosowaniu „stołeczka” może mieć miejsce wówczas, gdy ewakuowany jest w stanie pomagać sobie rękami. Chwyt „huśtawkowy” stosuje się w wypadku ratowania osób, które doznały obrażeń jednej lub obu rąk i nie mogą trzymać się za szyję ratowników.
- 6) Przenoszenie „chwytom strażackim” - polega na tym, że ratowany po odpowiednim chwycie wstępnym wykonanym przez ratującego, znajduje się w poprzecznym ułożeniu - zwisając na jego barkach. Ratujący ma jedną rękę przełożoną pomiędzy nogami ratowanego, trzymając go za rękę na wysokości nadgarstka, druga ręka ratowanego zwisa swobodnie z tyłu. Ratujący ma również drugą rękę wolną i może jej użyć np. do przytrzymania się poręczy schodów, bocznie drabiny itp..
- 7) Podczas przenoszenia „uchwytem tłumokowym” - ratowany zakłada ręce od tyłu przez ramiona ratownika, aby zwiisały one na piersi ratującego. Ciało powinno spoczywać na plecach ratownika w taki sposób, aby nogi zwiisały 15 - 20 cm nad ziemią. W określonych wypadkach ratujący przytrzymuje zwisające ręce przenoszonego, Może też czynić to ręką, używając drugiej do lepszego ułożenia i przytrzymania ratowanego na plecach lub złapania się poręczy, np. przy schodzeniu po schodach.

- 8) Przenoszenie „chwytam na barana” - ratowany leży na plecach ratownika i przytrzymuje się rękami za jego szyję. Ratujący podchwytam pod kolana przytrzymuje ratowanego w ten sposób, aby środek ciężkości ratowanego znajdował się na wysokości krzyża ratującego. Ratownik, podobnie jak w wypadku chwytu „tłumokowego” jest lekko pochylony do przodu.

Podczas ewakuacji osób z dysfunkcjami wzroku należy pamiętać, że:

- 1) u osób tych, zmiany zachodzące w szybkim tempie powodują dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niemożność działania,
- 2) osoba ta nie reaguje na wizualne efekty towarzyszące zagrożeniom,
- 3) osoby z dysfunkcjami wzroku mają dobrze rozwiniętą pamięć przestrzenną najbliższego otoczenia, dlatego w przypadku usłyszenia komunikatu o ewakuacji, będą najprawdopodobniej kierowały się drogą, którą znają, a która może prowadzić np. do ogniska pożaru, stąd tak ważne jest wskazanie asystenta osoby niepełnosprawnej,
- 4) osoby z dysfunkcjami wzroku mają trudność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce.

Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami wzroku:

- 1) brak lęku przed ciemnością,
- 2) ufność w stosunku do osób widzących i dokładne wykonywanie ich poleceń głosowych,
- 3) dotyk, słuch, węch i smak kompensują brak wzroku, również przy rozpoznawaniu zagrożeń,
- 4) brak chęci samowolnego oddalania się i poruszania w nieznanym terenie, co ułatwia pracę ratownikom już po samej ewakuacji,
- 5) sprawność fizyczna i umysłowa, możliwy kontakt głosowy.

SPOSOBY EWAKUACJI OSÓB Z DYSFUNKCJAMI SŁUCHU BY EWAKUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH RUCHOWO I Z DYSFUNKCJAMI WZROKU

Podczas ewakuacji osób z dysfunkcjami słuchu należy pamiętać, że:

- 1) osób tych nie poinformujemy o zagrożeniu za pomocą informacji głosowych, syren, głośników,

- 2) osoby te czytają z ust lub rozmawiają w języku migowym (nieznajomość języka migowego wśród większości społeczeństwa utrudnia przekazywanie informacji o obecności innych zagrożeń),
- 3) osoby te mogą mieć problem w przekazaniu informacji o swoim stanie zdrowia,
- 4) z osobami tymi będzie utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu.

Elementy ułatwiające ewakuację niedosłyszących:

- 1) sprawność fizyczna umożliwia samodzielne poruszanie się oraz samodzielne wykonywanie zalecanych i zademonstrowanych czynności,
- 2) wyostrome receptory wzroku, węchu i dotyku kompensują brak słuchu,
- 3) ufność w stosunku do osób słyszących i otwartość na pomoc z ich strony.

PANIKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I SPOSOBY PRZECIWDZIAŁANIA JEJ

Panikę osób niepełnosprawnych wywołują następujące czynniki:

- 1) gwałtowny, dynamiczny ale dający się zaobserwować wzrokowo rozwój zdarzenia, powodujący zbliżenie się strefy zagrożenia (np. rozwój pożaru do wielkości przekraczającej wzrost człowieka i zbliżająca się strefa spalania, obniżenie się strefy zadymienia do wysokości oczu),
- 2) nacisk tłumu, w szczególności dotyczy osób niewidzących oraz niedowidzących,
- 3) brak oświetlenia, w szczególności dotyczy osób niepełnosprawnych ruchowo oraz niedosłyszących,
- 4) krzyki i wrzaski o charakterze panicznym osób z tłumu,
- 5) nagły, głośny alarm pożarowy lub określający inne zagrożenie, przy jednoczesnym pojawieniu się symptomów zagrożenia (dym, temperatura, płomienie, trzaski, krzyki itp.).

Panika może zostać opanowana w zarodku, lub też może się dynamicznie rozwinąć, tak jak rozwija się zagrożenie.

Na rozwój paniki mają wpływ następujące zjawiska:

- 1) szerzenie się przerażenia w grupie i objawów strachu u innych,
- 2) rozwój strachu spowodowany niebezpieczeństwem niemożliwym do opanowania,

- 3) pojawienie się jednostkowych zachowań o charakterze panicznym np. paniczny wrzask, paniczna ucieczka, paniczne przepychanie się do wyjścia.

Możliwość wybuchu paniki zawsze istnieje w razie pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w obiektach, w których przebywa większa liczba ludzi. Poznanie istoty tego zjawiska jest bardzo trudne, gdyż nie istnieją tu możliwości eksperymentowania nawet na małą skalę. Pewne jest, że ludzie wchodzący w skład tłumu ogarniętego paniką całkowicie tracą swoje indywidualne cechy osobowości i stają się elementem potężnego, groźnego, niszczącego tworu, który nie kieruje się żadnymi przesłankami logicznego myślenia i rzeczywistej oceny sytuacji. Tłum, ogarnięty paniką może sparaliżować i uniemożliwić w ogóle przeprowadzenie akcji ratowniczej.

Przeciwdziałanie panice jest niezmiernie trudne i nie można podać w tym zakresie radykalnych recept. Dokonać tego mogą ludzie obdarzeni autorytetem formalnym wynikającym z tytułu pełnionej funkcji czy zajmowanego stanowiska lub autorytetem nieformalnym wynikającym z typu osobowości. Mowa tu o osobach odważnych, konsekwentnych, charyzmatycznych. Należy pamiętać, że przy ewakuacji osób niepełnosprawnych ogromną rolę odgrywają asystenci osób niepełnosprawnych. To oni swoją postawą, głosem, empatią, niewyolbrzymianiem istniejącego zagrożenia ułatwią ewakuację. Osoba niepełnosprawna poczuje się wówczas bezpieczna i uzyska pewność, że nie zostanie z zagrożeniem sama.

Środki przeciwdziałania panice są różne, często krańcowo przeciwstawne. Można tu wymienić: przykład osobisty, zdecydowany nakaz, wykazanie nierealności niebezpieczeństwa, przedstawienie groźby większego niebezpieczeństwa, użycie siły, unieszkodliwienie przywódców paniki. Opanować ludzi ogarniętych paniką, prących do przodu mogą raczej osoby znajdujące się z tyłu tłumu, niż na jego czele.

W trakcie prowadzenia akcji ratowniczej najczęściej można spotkać się z uległymi panice grupami ludzi, znajdującymi się w rzeczywistym lub urojonym niebezpieczeństwie, którzy zatracili poczucie rzeczywistości i podejmują nieprzemyślane i niebezpieczne działania, jak np. niewidomy może ukryć się w miejscu wg niego bezpiecznym, a okaże się, że jest to miejsce wyjątkowo niebezpieczne. W takiej sytuacji najlepszym środkiem przeciwdziałania będzie szybkie dotarcie asystenta osoby niepełnosprawnej do zagrożonej osoby i pozostanie przy niej do czasu zorganizowania akcji ratowniczej przez jednostki straży pożarnej. Sam fakt przybycia kogoś z zewnątrz wytwarza u ratowanych przekonanie, że jednak zagrożenie nie jest tak wielkie i istnieją drogi ratunku, gdyż w przeciwnym razie nikt by tu nie mógł dotrzeć.